

DIN VIAȚA LEGIUNII

prin lentila culorilor

EDITURA "LIBERTATEA", JACKSONVILLE, FLORIDA, 2026

DIN VIATA

LEGIUNII - PRIN

LENTILA CULORILOR

© Copyright / Februarie 2026
Toate drepturile rezervate.

Întemeietorii Legiunii. Gravura (alb-negru): Alexandru Bassarab.

Căpitanul (Corneliu Zelea Codreanu)

Căpitanul. Desen de Brânduşa.

Căpitanul. Desen de Brânduşa.

Căpitanul, asasinat împreună cu alți 13 legionari în noaptea de 29/30 Noiembrie 1938.

Gravura: Alexandru Bassarab (în original alb-negru).

Alexandru Bassarab

Autoportret (în original alb - negru)...

„In zori”:

Gravură de Alexandru Bassarab.

Versiunea color: *(IA)*

Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare.

Horia Sima, Comandantul, trece în revistă garda de onoare legionară (1940).

Bănică Dobre, Comandant Legionar, asasinat în marele măcel din 21/22 Septembrie 1939.

Prof. Vasile Christescu, asasinat de regimul carlist în 1939...

Gen. Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul...

Poetul Radu Gyr în tinerețe...

Mihail Polihroniade: *Doctor în Drept, avocat, gazetar, Comandant legionar, membru al Senatului Mişcării Legionare.*

Mihail Polihroniade, asasinat în pogromul din 21/22 Septembrie 1939...

Ernest Bernea

Prof. Sextil Pușcariu

Poetul Aron Cotruș...

Printul Alexandru Cantacuzino, asasinat în marele măcel carlist din anul Septembrie 1939...

Vladimir Dumitrescu...

Alexandru Constant...

Comandantul Legionar Vasile Iașinschi...

Av. Victor Corbuț...

Ing. Ioan Blănaru

Ing. Blănaru la plimbare în parc cu fiica sa...

Ion Moța împreună cu surorile Căpitanului, Silvia Codreanu (în centrul fotografiei) și Iridenta Codreanu, devenită prin căsnicia cu Ion Moța Iridenta Moța *(Huși, începutul anilor '20).*

Cinci legionari: frații Aldea...

Taberele de muncă legionară: cărămidărie...

Grup de legionari împreună cu Alexandru Vaida-Voevod (la mijloc), sosit în vizită la Palatul Mitropolitan din Cernăuți, Bucovina. Jos: *Nicadorii...*

Sus: afis de popularizare a Legiunii; jos, apel pentru alegerile electorale din 1937...

Artemie Colibaba...

Sus: Artemie Colibaba cu o parte din camarazii sai (arcasia “Stefan cel Mare”, Radauti. Jos, stanga: Prof. George Manu; in dreapta, studentul Valeriu Gafencu (morti in inchisorile comuniste, “sfantul inchisorilor”).

Cabana Rarău construită de legionari...

Februarie 1937: Gen. Gh. Cantacuzino-Grănicerul (stânga) și Prof. Nae Ionescu la Gara de Nord din București, în întâmpinarea rămășitelor eroilor Moța și Marin.

Predeal:

În imaginea de sus: Gen. Antonescu (stânga) și Corneliu Zelea Codreanu la ski.

Anii ’20:

Corneliu Zelea Codreanu împreună cu un grup de susținători...

Elena Bagdad

Asasinată în marele pogrom carlist din cursul anului 1939.

Avocata Lizeta Gheorghiu în biroul personal de avocatură din București, principala apărătoare în procesul Căpitanului înscenat de autoritățile carliste în primăvara anului 1938..

București, 6 Septembrie 1940: Victoria Revoluției Legionare!

București, 1940:

Paradă legionară în Piața Palatului regal...

Septembrie, 1940: închinare (Casa Verde)...

Septembrie 1940: are loc reînhumarea legionarilor asasinați la închisoarea din Râmnicu-Sărat în anul 1939. De gardă la căpătâiul celor căzuți!

PREZENTI! La căpătâiul legionarilor căzuți la Constanta, 1940.

Sus: un suflet fraged, pentru viitor... In dreapta: un grup de legionari salutând camarazii căzuți, victime ale dictaturii carliste, reînhumați la cimitirul din Predeal în toamna anului 1940.

În stânga, Marieta Sadova și Haig Acterian (căzut eroic pe frontul anticomunist din est). În dreapta, Lucia Grecu, asasinată de brutele carliste în anul 1939...

Din presă...

In imaginea din stânga, Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, împreună cu Gen. Ion Antonescu, cu prilejul marei manifestații legionare de la 6 Octombrie 1940 din București; în dreapta, cei doi îndreptându-se către podiumul de onoare pentru a se adresa sutelor de mii de participanți legionari care își vor rosti jurământul de onoare...

București:

Aspect de la manifestația din 6 Octombrie 1940...

Funeraliile Căpitanului, Nicadorilor si Decemvirilor, 30 Noiembrie 1940. Jos: închinare la Tâncăbești...

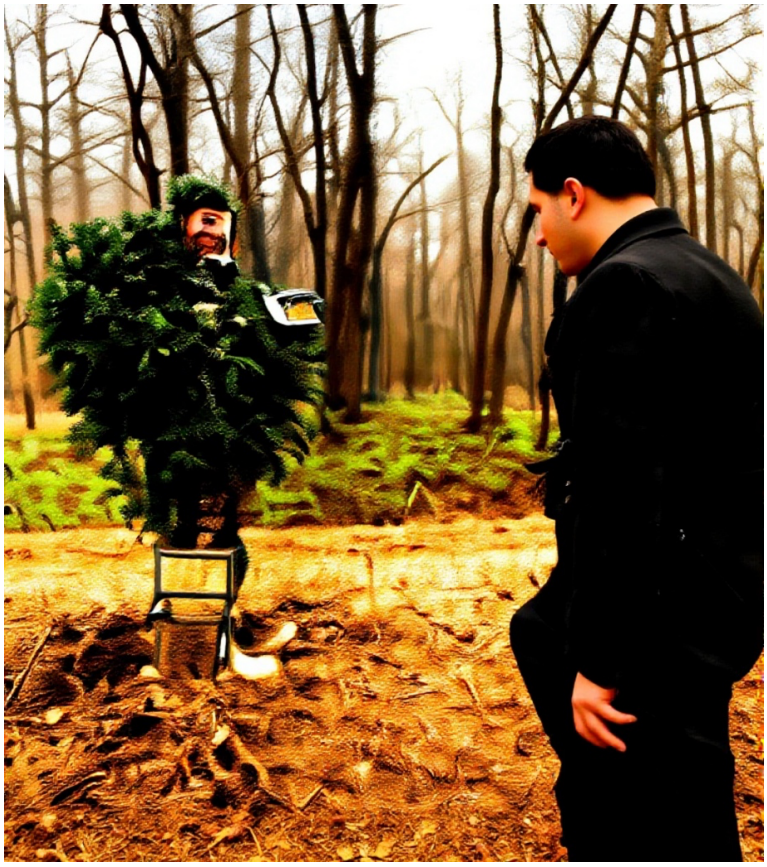

Închinare la locul unde au căzut „Răzbunătorii” în Septembrie 1939...

Comemorarea Eroilor Moța – Marin, 13 Ianuarie 1941, Berlin. In centrul imaginii, Prof. Sextil Pușcariu evocând figurile celor doi martiri la Institutul Român din Berlin, Germania.

Aspazia Oţel-Petrescu. A pătimit 14 ani de detenţie în temniţele comuniste, trecând prin închisorile de la Mislea, Dumbrăveni, Miercurea-Ciuc, Jilava, Botoşani şi Arad.

SALZBURG (AUSTRIA), GERMANIA

Vezi și lucrarea “Din arhiva Traian Golea” de Nicolae Niță. Ediția a II-a, revizuită și adăugită. Editura “Libertatea”, Jacksonville, Florida, 2025.

Salzburg: în prim plan, Pr. Florian Muller alături de Vasile Florescu („Moș Florescu”, în stânga imaginii), Ing. Tuliu Bașiu (centru) și Puiu Traian.

La colțul din dreapta al "Căminului" din Elisabethstrasse 38, cu vedere spre partea de jos a orașului Salzburg, nu departe de Gara Centrală (1949).

In mijloc, Pr. Vasile Zăpârțan. In dreapta, Traian Golea, Salzburg...

In prim plan, Traian Puiu, Salzburg, 1950.

1950: grupul legionar din Salzburg si Paris, pelerini în drum spre Cetatea Vaticanului...

1950: în fața statuii de bronz a Împăratului Traian din Roma, Italia.

In fața Colegiului Pio Romeno, Roma: Pr. Florian Müller și grupul pelerinilor pozează alături de prelații români care i-au însoțit în capitala Italiei de-a lungul celor șapte zile petrecute aici și au participat la slujbele festive care au avut loc cu ocazia „Anului Sfânt”.

Al treilea din dreapta (rândul din spate), Ion Golea...

Grupul de legionari la întoarcerea spre Salzburg făcând un popas în Veneția...

Veneția: în stânga, rândul de sus, Sandu Marin alături de Tr. Golea... Al treilea în dreapta, același rând, Ionel Golea.

Fără pașaport sau viză, cu ajutorul Pr. Müller și legăturilor sale din Conegliano în Câmpia Lombardiei, Ionel Golea este ajutat să treacă clandestin frontiera în Austria.
În imaginea de față este surprins momentul în care Ionel Golea se re-alătură legionarilor după trecerea graniței din Italia.

Frații Traian Golea (stânga) și Ion Golea, Salzburg, vara anului 1951.

Isny, Germania: Centrul de instruire a parașutiștilor legionari, Septembrie 1951.

Grup de legionari în exil...

Sus: Traian Golea la masa de redactare. Jos: grup de legionari cu prilejul unei excursii în munții din jurul orașului Salzburg, cel mai probabil în vara anului 1951.

Traian Golea cu un grup de camarazi, Salzburg, Austria, la colțul barăcii Românilor Refugiați.

Traian Golea si Horia Sima, vara anului 1951, într'o pădure din jurul orașului Salzburg...

Traian Puiu (in mijloc), cu un grup de legionari lângă Salzburg.

Masă camaraderească in aer liber...

Salzburg: grup de camarazi la iarbă verde...

Masă camaraderească. Sus, în picioare: Tr. Golea și Tuliu Bașiu.

Eroul martir Ion Golea...

Traian Golea în câteva ipostaze...

LOTUL PARAȘUTIȘTILOR

Sus: Ing. Ion Bucșan și Alexandru (Ica) Tănase. Jos, stânga: Ion Samoilă. In dreapta: Dr. Buda Ion (imagine din anii studenției), asistent la catedra de ftiziologie a profesorului Danielo de la Universitatea din Cluj.

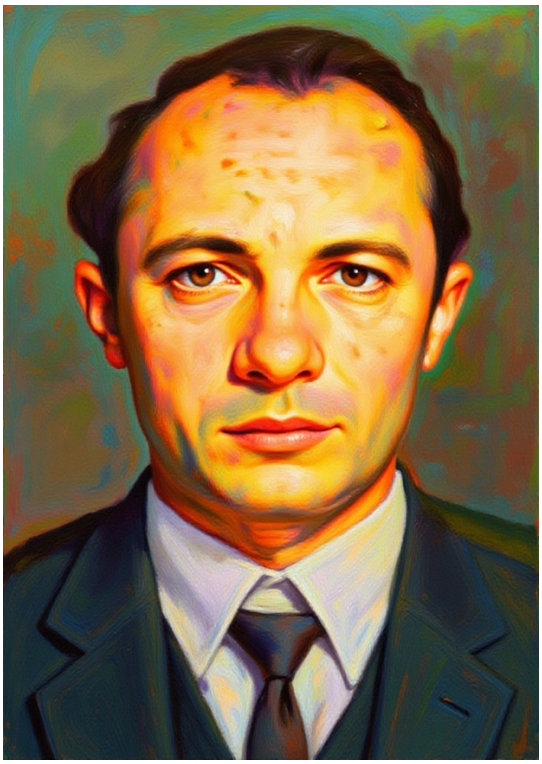

Sus, stânga: Vlad Mihai Vasile. In dreapta, Mircea Popovici.

Stânga: Gheorghe Dincă. In dreapta, Elena Stetin, sora lui Mircea Popovici. Arestată în lotul „parașutiștilor” din 1953, a fost condamnată la 25 de ani închisoare. A murit la închisoarea Jilava, la 3 Martie 1957.

Petre Ponta, unul dintre instructorii echipelor legionare parașutate în țară...

Ileana Samoilă cu fiica ei, născută în închisoare.

EXIL

SPANIA, ETC.

Din vara anului 1951, 31 Iulie, ia ființă la Madrid Căminul Românesc. Căminul consista dintr'o clădire închiriată de Părintele Amalio Orduna la adresa Homero Nr. 12 (renovată total de refugiați), sub conducerea inginerului Tuliu Bașiu strămutat în Spania dela Salzburg, cantina fiind pusă sub comanda lui Vasile Florescu ("Moș Florescu"), ajuns si el aici din Austria. Căminul va funcționa până în anul 1967, sub girul administrativ imprimat de George Demetrescu, vicepreședintele Comunității Românilor din Spania, mulți refugiați găsind aici adăpost de-a lungul anilor.
In imagine, stânga jos: poetul Ion Tolescu. Lângă el, Vasile Florescu ("Moș Florescu", originar din județul Prahova), primul bucătar al Cantinei Căminului de refugiați români din Salzburg. Inaugurată oficial în luna Mai 1950, între 1950-1953, în cantina din Salzburg s'au servit peste 600 mese lunar. În Cămin locuiau anual peste 200 de refugiați. Numai în perioada 1950-1951, se găseau la Salzburg peste 300 de refugiați. Printre cei care și-au găsit adăpost aici sau numărat: Dr. lon Claudian, Arhitectul Dan Boruzescu, Vladimir Petrovici, Prof. Cristeanu, ș.a.

Săptămâna Românească, Madrid, 8 – 12 Mai 1953. De la stânga: Preotul Orduna, Traian Popescu, Dna Elvira Sima, Dna Chica Popescu, Dna Iaşinschi, Vasile Iaşinschi, Aurel Răuţă.

Săptămâna Românească de la Madrid *via IA*

Cunoscută și sub numele de *Semana Rumana*, a fost un eveniment cultural de amploare organizat de exilul românesc în perioada **8–12 Mai 1953** în capitala Spaniei. Manifestarea a avut un puternic caracter identitar și politic, fiind strâns legată de comunitatea legionară din Madrid.

Participarea lui Traian Popescu

- **Traian Popescu**: A deținut rolul de **vicepreședinte al comunității române** din Madrid la acea dată. A fost surprins în documentele epocii alături de președintele comunității, Gh. Demetrescu, și de personalități precum Monseniorul Kirk.
- **Context și Organizare**: Evenimentul a fost conceput ca un complex de manifestări culturale și artistice menite să promoveze cauza românească în străinătate. Programul a inclus:

- **Expoziția de Artă și Artă Populară**: Inaugurată cu participarea unor doamne din comunitate, printre care Chiriachița Popescu, Pușa Alexandrescu și Elena Porfireanu Beneito.
- **Recepție la Primăria Madridului**: Participanții au fost primiți oficial de autoritățile locale spaniole.
- **Publicații**: Cu ocazia acestui eveniment, în colecția *„Carpații"* de la Madrid a apărut volumul 2 din „Istoria românilor din Dacia Traiană" de A.D. Xenopol.

- **Personalități prezente**: La manifestări au participat figuri marcante ale exilului, precum poetul **Aron Cotruș** și Comandantul Miscarii Legionare, **Horia Sima**.

Evenimentul a servit drept platformă pentru „exilul luptător", încercând să menţină vizibilitatea culturii româneşti într'o perioadă în care ţara se afla sub ocupaţie sovieto-comunistă.

Traian Popescu a fost o figură centrală a exilului românesc din Spania, fiind cunoscut în special pentru rolul său de coordonator al activităţilor culturale şi editoriale ale comunităţii române de la Madrid în perioada postbelică.

Repere Biografice și Activitate

- **Lider al Comunității**: În anii '50, a deținut funcția de **vicepreședinte al Comunității Române din Madrid**, fiind un colaborator apropiat al președintelui Gh. Demetrescu și al altor lideri ai exilului anticomunist.
- **Activitate Editorială**: A fost unul dintre principalii animatori ai **Editurii și Revistei „Carpații"** din Madrid. Prin această instituție, a facilitat publicarea unor lucrări fundamentale pentru păstrarea identității românești în exil, inclusiv reeditări ale unor istorici precum A.D. Xenopol.
- **Autor și Publicist**: A scris numeroase broșuri și articole care documentau lupta exilului împotriva regimului comunist din România. Printre lucrările sale notabile se numără:
  - *Abusus Non Tollit Usum* (Madrid, 1956).
  - *Din lupta exilului românesc din Spania împotriva comunismului.*
  - *Romania y sus vecinos hungaros y rusos* (Madrid, 1977). Acest eveniment a inclus expoziții de artă populară și conferințe, având scopul de a sensibiliza opinia publică spaniolă și internațională cu privire la situația României sub regimul comunist.

Madrid, Spania: Legionari din garnizoana Madrid în casa poetului Aron Cotruș, (începutul anilor ’50)...

- **Aron Cotruş**: A servit ca președinte al comunității române din exil la Madrid, fiind un catalizator pentru activitățile culturale și politice ale legionarilor refugiați în Spania.

Activitate Editorială: A fost fondatorul și directorul prestigiosului periodic al exilului, “Carpații”, editat timp de mai multe decenii în capitala spaniolă. A părăsit Spania în anul 1957 pentru a se stabili în Statele Unite, unde a decedat în anul 1961.

Carte poștală reprezentând proiectul Căminului Cultural Moța - Marin la finele lucrărilor, răspândită Românilor din exil în folosul ajutorării la ridicarea construcției (cărămizi-bonuri de subvenție în valori diferite). In paralel, prin Comitetul de 1000 înființat special pentru această inițiativă în anul 1951, membrii se obligau să verse lunar o cotizație fixă în valoare de 5 dolari. Contribuții substanțiale a oferit de-a lungul timpului și municipalitatea Madrid, fără suportul căreia numeroasele cheltuieli intervenite în parcurs nu puteau fi suportate. Lucrările s'au încheiat după 10 ani... *(via AI)*

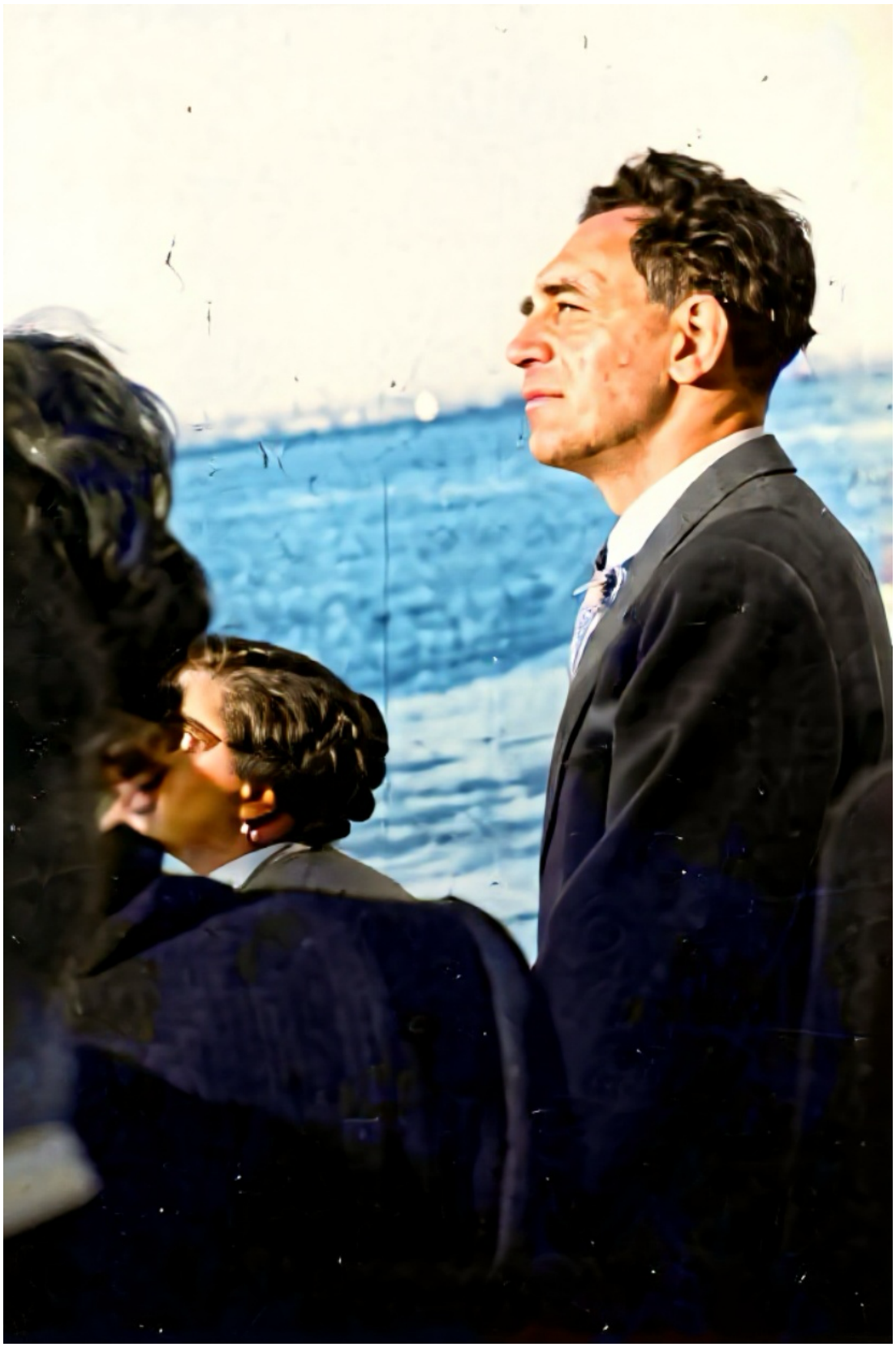

Horia Sima, urmărind demonstrațiile acrobatice ale lui Bâzu Cantacuzino, Madrid, Spania.

În stânga imaginii: Traian Golea; în centru, Ion Bozoșan. În dreapta: Ion Baicu, Madrid, “Las Salesas”.

Biserica cunoscută sub numele de „Las Salesas” este, de fapt, parte a fostului ansamblu arhitectural al *Conventului de las Salesas Reales*.
Biserica a jucat un rol important pentru comunitatea legionară din exilul spaniol, fiind locul unde s’au desfășurat numeroase momente religioase și oficiale de-a lungul anilor.
Ca Mausoleu Regal: Biserica găzduiește mormintele Reginei Bárbara de Braganza și ale Regelui Ferdinand VI, realizate de celebrul arhitect Francisco Sabatini.

Iunie 1957, în fața Bisericii "Las Salesas" din Madrid. Dela stânga la dreapta: Traian Golea, Georgel Demetrescu și Gheorghe Costea.

Ansamblul a fost fondat în 1748 de Regina Bárbara de Braganza, soția regelui Ferdinand VI, ca școală pentru fiicele nobililor și viitoare reședință de retragere.

Edificiul este o capodoperă a stilului Baroc-Rococo, fiind proiectat de arhitectul francez François Carlier și finalizat de Francisco Moradillo.

Biserica găzduiește mormintele Reginei Bárbara de Braganza și ale Regelui Ferdinand VI, realizate de celebrul arhitect Francisco Sabatini. În timp ce biserica servește drept parohie, restul complexului mănăstiresc găzduiește astăzi Curtea Supremă a Spaniei (Tribunal Supremo).

In centru, Mircea Dimitriu. In stânga, Traian Golea. In partea dreaptă, poetul Ion Tolescu și soția sa...

Stânga: Dr. Victor Malcoci. Dreapta: Faust Brădescu. La mijloc, *ascuns,* Nicolae Roșca.

Dr. Alexandru Suga (doctoratul în drept la Universitatea din Bonn în 1959 cu teza "Die Völkerrechtliche Lage Bessarabiens in der geschichtlichen Entwicklung des Landes" privind istoria pământurilor noastre dintre Prut și Nistru și drepturile ancestrale asupra acestor teritorii), lucrare tipărită în același an la Köln. Intre alte lucrări de referință publicate: "Din Istoria Românilor - Probleme și Perspective", Editura "Carpaţii", Traian Popescu, Madrid, apărută la 10 Decembrie 1982.

Din nefericire, multe alte comunicări valoroase și solid argumentate prezentate în diverse împrejurări de-a lungul anilor, n'au apucat să vadă lumina tiparului, prin aceasta constituind o pierdere ireparabilă în cunoașterea adevărului istoric care l-a animat pe acest brav român basarabean.

Poetul Demetrius Leontieș.

VARIOUS

Grupul Comandanţilor legionari de la Berkenbruk (Germania): primul în faţă, dreapta, Ilie Gârneaţă. În al doilea rând Corneliu Georgescu, C-tin Papanace, Comandantul Horia Sima, Ilie Smultea, s.a.

In stânga: poetul Valeriu Cârdu. In mijloc: Dr. chirurg Emil Bulbuc. Dreapta: C. Georgescu.

Stânga: Prof. univ. Dumitru Găzdaru. In centru, scriitorul C-tin Gane. Dreapta: Traian Borobaru.

In stânga: George Racoveanu. In centru: Dumitru Groza, conducătorul Corpului Muncitoresc Legionar. Dreapta: Faust Brădescu.

Stânga: Octavian Roșu. In centru, scriitorul și jurnalistul Gabriel Bălănescu. Dreapta: H. Agarici.

Traian Golea, în tipografia dela München, cu un grup de camarazi (cca. 1968).

Dela stânga, sus: Alexandru Suga, Neață Spiridon, Traian Golea, Nicolae Bărăitaru, Zimmerman și Pavel Onciu.
Jos, dela stânga: Mircea Dimitriu, Gen. Platon Chirnoagă și Moș Sandu (Sandu Marin).

Imaginea în grup, îl înfățișează pe Episcopul Valerian Trifa alături de câțiva camarazi în anul 1966, la Congresul Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada ținut la ***Vatra***, Michigan. De la stânga la dreapta, în rândul de sus: Nicolae Horodniceanu, George Bocioagă, Stelian Stănicel, Pr. Eugen Lazăr; jos: Ion Halmaghi, Dna Halmaghi și Ion Simicin.

© Copyright / Februarie 2026
Toate drepturile rezervate.

